

Sankt Hans tale.

Jeg hedder Karl Magnus Bidstrup, og sidder i kommunalbestyrelsen i Svendborg kommune.

Først og fremmest vil jeg sige tusind tak til Henrik for invitationen at komme her og tale i dag. Når man får lov til at holde Sankt Hans talen, så ved man at man har klaret den.

Men jeg vil starte min tale tilbage i årene, ved mine første minder om Sankt Hans.

Når jeg tænker tilbage på Sankt Hans i min barndom, så var det den årlige begivenhed hvor alt var som det plejede.

Dagen blev holdt i mine bedsteforældres sommerhus på Falster. Og om aftenen gik vi ned på stranden i Marienlyst og så de mange bål blive tændt langs kysten.

Og jeg kan huske at jeg allerede som lille barn fik en følelse af sammenhold og tilhørsforhold ved Sankt Hans. Når alle folk strømmede af huse, og mødtes rundt om de store bål i et område som de havde tilknytning til og veneration for.

Det var en begivenhed som samlede alle folk, og som alle kunne tage del i. Fri for den travlhed som prægede så mange andre højtider, og hvor vi i fællesskab samledes om bål og sang. Ingen eksklusion, kun inklusion og fællesskab. Her var plads til alle.

Og som jeg blev ældre, forbandt jeg det også mere og mere med ægte danskhed. Sankt Hans, det er noget vi er fælles om som danskere.

For sådan gør vi i Danmark. Samles i fællesskab. Mødes på tværs af forskelle, skel og hegn, og synger en sang.

Men som tiden gik, blev jeg mere og mere klar over, at Sankt Hans er meget mere end det. Det er et sammenkog af forskellige religioner og kulturer og nationale traditioner.

Hele traditionen med at brænde et stort bål af, med det formål at holde trolde og hekse fra livet, er noget som man gør i stort set hele verden i tiden før kornet skal høstes. En gammel tradition, som skal sikre en god høst, og skal beskytte mod uheld i perioden. Glædesblus kalder vi det i Norden.

Og det er ikke helt tilfældigt at det er netop på denne tid at vi fejrer Sankt Hans. For tre dage siden havde vi årets længste dag, eller det vi kalder sommersonhverv. Det er med andre ord også en fejring af lysets magt, og samtidig et varsel om, at fra nu af går vi mod mørkere tider igen. At fejre denne dag med ild og fest, er en tradition som går længere tilbage end vi kan stadfæste, og har altså været fejret længere end Danmark har været et kristent land.

Men selve dagen vi holder det på, afkommer af vores kristne historie. Navnet Sankt Hans, er en fordanskning af Johannes Døber, som er hans fødselsdag vi fejrer i dag. At festen skulle fejres med ild og fest som man allerede kendte, vidner om en tid, hvor kristendommen skulle etablere sig i Danmark med et væld af helligdage. Og hvad var så mere belejligt end at tage den allerede eksisterende sommersonhvervfestdag og gøre den til en kristen helligdag. Og de må have haft et hyr med os de første kristne. Bare tænk på at vi danskere fortsat holder (hedensk) jul, og ikke kristusdag som de gør så mange andre steder.

Og sangen vi synger år efter år, nemlig Midsommervisen af den ærkeateistiske Holger Drachmann, er en hyldest til det nationale, men samtidig en understregning af Danmark som et fredselkende land.

Og et nationalelskende såvel som fredselskende land. Det er hvad vi i grunden er.

Og endelig, så kommer vi til heksen. En oprindelig tysk tradition, men en tradition som vi i Danmark har overtaget, og nu som det nok eneste land i verden fortsat bruger. Det kunne jeg som lektor i historie sige meget dårligt om, men det vil jeg trods alt undlade på en festlig aften som i aften. Dog vil jeg sige, at det fortsat bør minde os om, at dæmonisering og forfølgelse af dele af befolkningen ikke bliver betragtet med milde øjne af os historikere.

Men alt i alt, er den aften vi i aften fejrer med bål og glæde, og som vi betragter som noget rigtig dansk, et stort sammensurium af hedenske, kristne, nationale og lokale traditioner.

Men det gør det ikke mindre dansk.

For danskhed er en følelse. Ikke et resultat af traditionens ophav. Men en følelse af at høre til i et fællesskab.

Vi står her i aften sammen, høj som lav, med sit på det tørre, eller sit ude og hænge.

Børn, unge, voksne og gamle. Og er fælles. Og det tror jeg i virkeligheden er det som Sankt Hans handler om i dag.

Vi bebor alle sammen dette lokalområde, og vi er en del af hinandens liv. Også selvom vi måske ikke så ofte opdager det hjemme bag de fire hvidkalkede vægge, den grønne hæk og bag den blå skærm.

Vi har alle sammen et ansvar for vores næste, og på en aften som i aften, står vi her sammen med vores næste. Vores nabo som ikke fik klippet hækken ned til 1,80 før i aften. Vores mekaniker som glemte en skruenøgle i motorrummet hvorfor den nu lyder som en Lada fra 1982. Vores frisør som gav os den der grydeklip lige før vores fødselsdag. Vores genbo med de larmende børn. Hippien som lader haven vokse vildt. Og ja ham med den irriterende hund som gør klokken 6 om morgenen på en søndag, han er her også.

Men på en aften som i aften, har vi en oplagt mulighed for at tale med hinanden, og være noget for hinanden.

For selvom vi til hverdag ikke har meget med hinanden at gøre, så er vi altså en del af det samme fællesskab. Og fællesskab fungerer bare bedre hvis man ser hinanden i øjnene.

Så tal med jeres næste. Han, hun og den er her sikkert i aften.

Hvis vi griber den chance, så er jeg sikker på, at det gør knap så meget næste gang at hunden gør klokken 6.

---

Og selvom dette ikke skal være nogen politisk tale, så vil jeg dog knytte et par korte ord til det netop overståede folketingsvalg. For selvom mit eget hippieparti fik et dårligt valg, så må jeg også indrømme at mit parti stadig er et som taler til de få frem for de mange.

Og valget blev en massiv sejr for de manges partier. I en tid hvor verdens udfordringer kan virke uoverskuelige, så gjorde vi danskere det som vi historisk har gjort bedst. Vi stod sammen. I stemte i stor stil, med uset høj valgdeltagelse, på partier som har vist sig samarbejdsvillige, og som historisk har kunne stå sammen i svære tider. Vælgerstrømmen fra fløjpartier til midterpartier gav mindelser om en svunden tid i dansk politisk historie, og de partier som vil samle, blev styrket på bekostning af de som vil splitte. Det er dansk når det er smukke.

Nuvel, de bøvler så lidt med samarbejdet, men mon ikke de finder ud af det, når de har fået brokket sig lidt. Det er jo trods alt også temmelig dansk.

---

Men slutteligt vil jeg gribe muligheden for at opfordre til, ikke at lade det fællesskab som bliver styrket på en aften som i aften være en engangsforestilling, eller eventuelt kun en årlig begivenhed her til Sankt Hans.

Brug f.eks jeres forsamlingshus. Besøg det, og vær med til de mange ting som sker. Også selvom det måske ikke lige er din kop the. For måske er det netop dig, som er nogens kop the. Måske kunne du være nogles fællesskab.

Eller også kan du selv lave et arrangement. Det kunne jo faktisk være at der var flere som gik og havde den samme interesse som du har.

Og det får mig til at vende tilbage til det kristne islæt ved aftenens fejring. For kristendommen er ikke en "noget for noget" religion. Det er en "noget for ingenting" religion. Det er acceptabelt at få noget ud af det, men grundtanken er, at man skal gøre noget for andre, uden at have et mål i det for sig selv. Og det er langt hen af vejen det samme som frivillighed bygger på.

Og derfor vil jeg også benytte lejligheden til at sige tak til de mange frivillige som knokler for at skabe aktiviteter i forsamlingshuset. Jeg er sikker på at det er meget givende, men jeg er næsten også sikker på, at der altid kan bruges flere frivillige. Så tag kontakt til Henrik Kramer jeg er sikker på at han ved hvor og hvordan du kan hjælpe.

Og imellem arrangementerne i forsamlingshuset, så slå et smut ind forbi naboen. Drik en øl over hækken. Og husk på at du også er en del af fællesskabet. Du behøver ikke at vente på at det kommer til dig. Så i den næste tid, når naboer i aldrig har mødt pludselig ringer på døren, så vær flinke at åbne.

For fællesskaber er vigtige. Fællesskaber løfter et lokalsamfund og gør det stærkere, og rigtige fællesskaber i kød og blod, bliver desværre færre og færre, i takt med at de digitale bliver større og større. Men et like på Facebook eller Instagram kan stadig ikke konkurrere med et anerkendende nik fra et rigtigt menneske. Og de vrede kommentarer på de sociale medier, findes yderst sjældent i den virkelige verden.

Så med disse ord, vil jeg ønske jer alle et glædeligt fælles, Sankt Hans.

Tusind tak for ordet.

/Karl Magnus Bidstrup